

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 202/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti TESATEL, s. r. o., Závodie 394, Žilina, zastúpenej JUDr. Milanom Rojčekom, Advokátska kancelária, Bottova 7, Žilina, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 17 Ro/146/2013-25 z 8. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti TESATEL, s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti TESATEL, s. r. o., Závodie 394, Žilina (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 Ro/146/2013-25 z 8. októbra 2013.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„... Sťažovateľ sa svojím návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu v Žiline dňa 17. 5. 2013 domáhal zaplatenia dlžnej sumy vo výške 42,50 eur s prísl. za nezaplatenie poplatku za káblovú televíziu. Vo veci súd vydal platobný rozkaz č. k. 17 Ro 146/2012 zo dňa 15. 8. 2013. Odporkyňa na základe platobného rozkazu podala dňa 5. 9. 2013 odvolanie proti výroku o náhrade trov konania a zároveň dňa 1. 10. 2013 uhradila sťažovateľovi súdny poplatok vo výške 16,50 eur a právnenému zástupcovi sťažovateľa trovy právneho zastúpenia vo výške 48,02 eur stanovené citovaným platobným rozkazom. Sťažovateľ oznámil túto skutočnosť súdu a zobral návrh v časti náhrady trov konania späť a žiadal súd, aby konanie v časti trov zastavil. Súd sa však týmto dispozitívnym úkonom sťažovateľa vôbec nezaoberal a uznesením č. k. 17 Ro 146/2013 zo dňa 8. 10. 2013 platobný rozkaz Okresného súdu v Žiline č. k. 17 Ro 146/2013 zo dňa 15. 8. 2013 v napadnutej časti výroku o trovách konania zmenil tak, že navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Okresný súd v tomto prípade ako súd odvolací dôvodil toto uznesenie tým, že navrhovateľ ako úspešný účastník v spore by mal právo na náhradu trov konania, túto si však voči odporkyne neuplatnil a že navrhovateľ súdu nepreukázal riadnym spôsobom svoje tvrdenia o tom, že odporkyňa mu trovy konania uhradila, predložil súdu len interný doklad navrhovateľa - výkaz dlžníčky.

Takýto postup súdu považujeme za nezákonný a rozhodnutie za zmätočné...“

Sťažovateľka vo veci samej navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vydal takéto rozhodnutie:

„Základné právo sťažovateľa spoločnosti: TESATEL, s. r. o. Závodie 394, Žilina uvedené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

bolo postupom Okresného súdu v Žiline v konaní vedenom pod č. k. 17 Ro 146/2013 porušené.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Okresného súdu v Žiline č. k. 17 Ro 146/2013 a vec vracia súdu na nové konanie.

Sťažovatelia si zároveň uplatňujú trovy konania z titulu právneho zastúpenia JUDr. Milana Rojčeka, advokáta, vo výške 254,88 eur (2 úkony á 120,23 eur - prevzatie zastúpenia + podanie ústavnej sťažnosti + 2 x režijný paušál á 7,81), ktoré je Okresný súd v Žiline povinný zaplatiť na účet JUDr. Milana Rojčeka, advokáta... do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 17 Ro/146/2013-25 z 8. októbra 2013. Okresný súd označeným rozhodnutím zmenil platobný rozkaz okresného súdu č. k. 17 Ro/146/2013-17 z 15. augusta 2013 v napadnutej časti výroku o trovách konania tak, že sťažovateľovi náhradu trov konania nepriznal z dôvodu späťvzatia návrhu na začatie konania v časti súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia a odporkyni náhradu trov konania o odvolaní nepriznal.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ústavné právo na súdnu ochranu však neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02).

Vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu č. k. 17 Ro/146/2013-25 z 8. októbra 2013, ktorým okresný súd zmenil platobný rozkaz č. k. 17 Ro/146/2013-17 z 15. augusta 2013 v napadnutej časti výroku o trovách konania tak, že nepriznal sťažovateľovi náhradu trov konania a odporkyni náhradu trov konania o odvolaní, sťažovateľka namieta, že okresný súd týmto uznesením rozhodol v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, čím porušil ústavné práva sťažovateľky. Okresný súd podľa názoru sťažovateľky uskutočnil svojvoľný výklad zákona v neprospech účastníka konania. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za arbitrárne.

Okresný súd v uznesení č. k. 17 Ro/146/2013-25 z 8. októbra 2013 dospel k týmto právnym záverom:

„... Navrhovateľ dňa 4. 10. 2013 doručil súdu podanie, v ktorom na základe podaného odvolania odporkyne ohľadom trov konania zoberal návrh v časti zaplatenia súdneho poplatku 16,50 eur a trov právneho zastúpenia 48,82 eur späť, nakoľko odporkyňa dňa 1. 10. 2013 uhradila navrhovateľovi súdny poplatok 16,50 eur a právnenému zástupcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 48,82 eur. Z uvedeného dôvodu žiadal, aby súd konanie v časti trov zastavil. Zároveň uviedol, že odporkyňa uhradila žalovanú istinu a úroky z omeškania dňa 2. 9. 2013...

Okresný súd v tomto prípade ako súd odvolací v zmysle § 174 ods. 2 veta druhá OSP po oboznámení sa s dôvodmi odvolania odporkyne, ako i prejavom navrhovateľa, v zmysle ktorého náhradu trov konania už neuplatňuje, rozhodol o odvolaní odporkyne tak, že zmenil výrok platobného rozkazu v časti o trovách konania tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Navrhovateľ ako úspešný účastník v spore by mal právo na náhradu trov konania, túto si však voči odporkyni neuplatnil.

O trovách konania o odvolaní súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 veta prvá OSP, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Navrhovateľ nepreukázal riadnym spôsobom, svoje tvrdenia o tom, že odporkyňa mu trovy konania uhradila, predložil súdu len interný doklad navrhovateľa -výkaz dlžníčky. Odporkyňa si neuplatnila v konaní o odvolaní voči navrhovateľovi náhradu

trov konania, preto súd pri aplikácii citovaného zákonného ustanovenia odporkyni náhradu trov konania o odvolaní nepriznal...“

Z citovanej časti odôvodnenia uznesenia okresného súdu vyplýva, že okresný súd sa štandardným a ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovnal s otázkou spät'vzatia návrhu sťažovateľky na začatie konania v časti súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, je ústavne akceptovateľné a nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by ho bolo možné považovať za popierajúce zmysel práva na súdnu ochranu, keďže okresný súd zrozumiteľne vysvetlil právne závery, ku ktorým dospel. Uvedené platí aj v prípade, keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah sťažovateľky uberala iným smerom ako právny názor okresného súdu, ktorý síce rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovateľka nesúhlasí, avšak rozhodnutie dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať. K tomu ústavný súd obdobne poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľkou ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd napadnutým uznesením č. k. 17 Ro/146/2013-25 z 8. októbra 2013 neporušil sťažovateľkou označené

základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd preto sťažnosť vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu č. k. 17 Ro/146/2013-25 z 8. októbra 2013 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde považujúc ju za zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2014